

Vad drar Kina och Taiwan för lärdomar av Ukrainakriget?

Johan Englund

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har lett till jämförelser med konflikten över Taiwansundet. De redan spända relationerna mellan Kina och Taiwan riskerar att utlösa en global kris av ännu större mått än Ukrainakriget. Hur Kina och Taiwan läser av kriget i Ukraina kan ha stor inverkan på framtidens globala säkerhet.

Frågan om Taiwans status har blivit en av vår tids potentiellt farligaste dispyter. Konflikten, som har historiska och territoriella bakgrundsfaktorer, har kommit att bli en stöttesten i den sino-amerikanska stormaktsrivaliteten. Farhågorna för ett krig i Taiwansundet ökade i augusti 2022 då Kina genomförde storskaliga militärövningar omkring Taiwan, som ett svar på att Nancy Pelosi, USA:s talman i representanthuset, besökte ön. Övningarna var en eskalering av en redan upptrappad konflikt där även stormakter som USA och Japan riskerar att dras in.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina har rest frågeställningar om dess innebörd för konflikten över Taiwansundet och Kinas potentiella möjligheter att genomföra militära angrepp mot Taiwan. Med blickarna mot Ukraina studerar både Peking och Taipei hur Ryssland och Ukraina agerar i kriget. Vilka lärdomar drar Kina och Taiwan av kriget i Ukraina vad gäller sina egna respektive förmågor i konflikten över Taiwansundet? Detta memo besvarar denna fråga baserat på en analys av kinesiska och internationella forskningsartiklar, medieuppgifter, officiella uttalanden samt andra analytikers bedömningar av Ukrainakrigets konsekvenser för Taiwan-frågan. En redogörelse för de två sidornas potentiella lärdomar från kriget visar att omvärldens agerande har betydelse för hur Kina och Taiwan förhåller sig till varandra framgent. Likväl pekar de två sidornas lärdomar på att en upprustning sker och att både Peking och Taipei förbereder sig för en förvärrad situation över Taiwansundet.

TAIWANS LÄRDOMAR AV KRIGET I UKRAINA

Rysslands anfallskrig har visat för Taiwan att ett kinesiskt militärt anfall mot ön inte är osannolikt. Kriget har initierat nya diskussioner om Taiwans försvar i händelse av en kinesisk invasion. För att studera Ukraina har försvarsministeriet upprättat en särskild arbetsgrupp

som enligt försvarsminister Chiu Kuo-cheng diskuterar lärdomar tillsammans med såväl USA som ”andra länder som har regelbundna kontakter med Taiwan.”¹ Fyra lärdomar är framträdande i taiwanesisk diskurs: betydelsen av ett starkt totalförsvar; asymmetriska förmågor; logistik och materielförsörjning; samt ökat stöd från omvärlden.

Ett starkt totalförsvar

En viktig taiwanesisk lärdom är betydelsen av ett starkt totalförsvar. Ukrainas motståndsvilja och förmåga att mobilisera befolkningen har belyst betydelsen av att stärka Taiwans försvarsvilja. Ett led i detta är att Taiwan från och med 2024 förlänger den obligatoriska militärtjänstgöringen, från fyra månader till ett år, och förbättrar rekryternas träning genom exempelvis övning med pansarvärnsvapen.² I dag uppgår Taiwans väpnade styrkor till omkring 180 000 man, vilka väntas försvara Taiwan mot ett kinesiskt angrepp tillsammans med, på papperet, 2,3 miljoner reservister.³ Reservstyrkorna har dock kritiserats för att inte vara stridsdugliga. Taiwanesiska myndigheter har därför dubblat reservstyrkornas fortbildning till två veckor vid två tillfällen under åtta år samt genomfört förändringar i utbildningen för att förbättra beredskapen.⁴ För att stärka allmänhetens beredskap har regeringen även publicerat en manual för allmänheten att använda i krissituationer, samtidigt som en ny myndighet under försvarsministeriet inrättades redan i januari för att koordinera och överse det civila försvarssystemet.

Asymmetriska förmågor

Taiwan noterar hur Ukraina med framgång använt asymmetrisk krigföring för att motstå ryska anfall.⁵ Utrikesminister Wu Jau-shie har lyft upp hur det folkliga motståndet och Ukrainas användande av mobila och lättanvända vapen har påverkat Taiwans strategiska planering.⁶ Därtill har President Tsai Ing-wen understrukt betydelsen av att utveckla asymmetriska förmågor för att förbättra den nationella försvarsförmågan.⁷ I maj 2022 övade militären asymmetriska förmågor i ett scenario där Taiwan invaderas. USA har dessutom sedan en tid tillbaka uppmanat Taiwan att utveckla asymmetriska militära

Karta: Taiwansundet mellan Kina och Taiwan
Källa: Per Wikström, FOI.

---

förmågor, inklusive utrustning såsom luftvärnssystem, sjömålsrobotar och sjöminor. Idén är att utveckla Taiwan till en så kallad "igelkott" för att avskräcka attacker från Kina genom att substantiellt driva upp kostnaderna för en invasion.⁸

Ett ökat fokus på att utveckla asymmetriska förmågor påverkar anskaffning och utveckling av vapensystem. Istället för att investera för mycket i konventionella plattformar, såsom pansarvagnar, jaktflyg och stora fartyg, diskuteras idén om att öka satsningar på mobila och mindre vapen. Ett fokusområde är robotsystem för att avvärja en kinesisk invasion. Utöver inköp från USA planerar Taiwan att fördubbla den inhemska årliga produktionen av robotar till nästan 500 per år.⁹ Taiwan vill förbättra sina långräckviddiga konventionella robotförsvaret som kan nå det kinesiska fastlandet och därmed fungera avskräckande. Man strävar också efter att integrera luft- och robotförsvaret för att skydda särskilda områden mot inkommande hot. Dessutom vill Taiwan öka fokus på att utveckla kustnära övervakningssystem, drönare, moderna sjömålsrobotar, och kryssningsrobotar mot markmål.¹⁰ Som en direkt följd av Ukrainakriget importerar Taiwan även fler Javelin- och Stinger-robotar, vilka har fördelen att de enkelt kan gömmas och slå mot stora mål. Dessa robotar skulle utgöra stora utmaningar för den kinesiska militären vid urban krigföring på Taiwan.

Geografins betydelse för logistik och materielförsörjning

I Taiwan har man noterat att en ukrainsk framgångsfaktor i kriget för Ukraina har varit dess system och infrastruktur för att få in resurser som volontärer och vapen. Den taiwanesiska öns geografiska avskildhet innebär stora logistiska utmaningar för Taiwans försvar i händelse av krig. Vid en kinesisk attack eller blockad mot Taiwan skulle sannolikt logistik- och transportkedjor till och från ön påverkas kraftigt. Kina skulle förmodligen utföra systematiska attacker mot Taiwans infrastruktur, vilket innebär att det vore mycket svårt för Taiwan att likt Ukraina vidmakthålla motståndskraftig logistik. För Taiwan understryker Ukrainakriget nödvändigheten av att lagra stora förråd av mat, vatten, medicin och bränsle, men även tillräckligt med vapen såsom ammunition, minor, pansarvärnsvapen och luftvärnssystem.¹¹

Vikten av ökat stöd från omvärlden

Enligt uppgift överväger Taiwan att anamma delar av Ukrainas informationsstrategier i sina försvarsberedelser, t.ex. för att stärka bilden av starkt nationellt ledarskap.¹² En viktig del av denna lärdom är vikten av att vinna omvärldens sympatier, i synnerhet från västliga demokratier. Genom ökat stöd från omvärlden är förhoppningen att man kan mobilisera ett starkare motstånd mot kinesiska anfall mot Taiwan. Ukrainakriget har ökat Taiwans verksamhet för att stärka samarbeten med demokratiska partners som kan införa sanktioner samt stödja Taiwan vid en kinesisk eskalation mot ön.

KINAS LÄRDOMAR AV KRIGET I UKRAINA

Kina har varit förteget om eventuella lärdomar från Ukrainakriget gällande Taiwan. Enligt taiwanesiska källor studerar dock Kina noggrant kriget för att lära inför ett scenario i Taiwansundet.¹³ Rysslands anfall och Ukrainas motstånd har troligtvis bekräftat många av Kinas tidigare perspektiv rörande militära operationer mot Taiwan, men kriget kan även leda till omvärderingar av Kinas militära inriktning gentemot Taiwan. Framträdande lärdomar för Kina är: vikten av överraskningsmoment vid en invasion; informationskrig och eliminering av motståndarens ledarskap; förbättrad urban krigföring; förmåga till försvarsgrensgemensamma operationer och dominans inom sjö-, luft- och informationsdomäner; samt vikten av självförsörjning.

Överraskningsmomentet centralt vid en invasion

Bakslagen för Ryssland i Ukraina bör ha påmint Peking om svårigheten med en invasion av Taiwan. Kina vore tvunget att genomföra en komplicerad amfibisk landstigning över ett sund, vilken skulle vara den största sedan andra världskriget. En attack mot Taiwan skulle dessutom kräva ett snabbt och kraftfullt anfallsförlopp som inbegriper överraskningsmoment för att undkomma tidigt amerikanskt agerande. Kinesisk media menar att Ukraina var välförsedda med militärt stöd från NATO redan innan invasionen, eftersom Rysslands mobilisering vid den ukrainska gränsen tidigt var synlig.¹⁴ Givet den stora utmaningen att dölja en omfattande mobilisering kan en strategi för Kina vara att försöka maskera ett anfall under stora militärövningar. Kina skulle i så fall successivt öka

---

mobiliseringen under övningarna för att därefter övergår till att attackera Taiwan. Detta vore alltså mycket svårt att maskera utan att skicka kraftiga varningssignaler till Taiwan, men Kina har sannolikt dragit lärdomen att överraskningsmoment spelar en viktig roll vid en invasion. Denna lärdom till trots kan Rysslands misslyckande med att åstadkomma en snabb seger ändå få Peking att omvärdera antagandet om att på kort tid kunna besegra Taiwan. Kina behöver förbereda sig på en långdragen konflikt, vilket i sin tur kan påverka Pekings övergripande kalkyl över militära och ekonomiska kostnader inför ett angrepp mot Taiwan.¹⁵

Informationskrig och eliminering av motståndarens ledarskap viktigt

För Peking visar det initiala skedet av kriget i Ukraina även på vikten av att tidigt eliminera motståndarens ledarskap och att prioritera informationskrig. Det faktum att Ryssland inte har slagit ut president Zelenskyj har stärkt den ukrainska motståndsviljan och gynnat Ukrainas informationsspridning. Peking oroar sig över att västlig informationsdominans har möjliggjort globalt stöd för Ukraina och samtidigt isolerat Ryssland.¹⁶ Kina kommer därför sannolikt prioritera att i ett tidigt skede eliminera Taiwans ledning, överta kontrollen av Taipei och slå ut kommunikationskanaler för att därigenom sprida desinformation och så split i det taiwanesiska samhället.¹⁷

Vikten av urban krigsföring med luftunderstöd av obemannade farkoster

Givet Taiwans kombination av urban och bergiga miljö jämfört med Ukrainas till stora delar öppna terräng, vore stridigheter i Taiwan sannolikt ännu svårare. Den bergiga terrängen möjliggör för Taiwan att dölja robotsystem och genomföra effektiv gerillakrigsföring, samtidigt som det försvårar för Kina att landsätta med styrkor. Likaså är taiwanesiska infarter till städerna färre och vägnäten cirkulära, till skillnad mot Ukrainas nätliknande vägsystem som erbjuder flera vägar in till städerna och därmed även fler alternativ för överraskningsattacker. Såväl militära analytiker i kinesisk media som den kinesiska militära tidskriften *Naval and Merchant Ships* menar att Kina därför behöver lära av Ukrainakriget för den urbana krigsföringen i Taiwan.¹⁸ För att undvika stora förluster framförs att PLA borde fokusera på att överta områden i utkanten av städerna och istället sända in drönare över städernas centrum för precisionsattacker. Ytterligare ett perspektiv

som anförs är att när Kina intar taiwanesiska städer bör ansvaret ges till Kinas paramilitära styrkor för att befästa säkerheten i ockuperade områden.

Försvarsgrensgemensam förmåga och luft-, sjö- och informationsdominans

Kinas lärdomar från kriget har sannolikt stärkt tron på att PLA:s inriktning för militära operationer avseende Taiwan i stort är på rätt spår. En springande punkt är om Kinas förmågor bedöms vara tillräckliga relativt Taiwans potentiella styrkor, givet de utmaningar som den ryska invasionen uppvisar. Rysslands oförmåga att genomföra effektiva försvarsgrensgemensamma operationer i Ukraina bör ha visat för Kina att en god gemensam operativ förmåga är centralt för att nå framgång vid en invasion. Ukrainakriget bör därmed ha bekräftat för PLA vikten av deras decennier långa försök att förbättra detta.¹⁹ Samtidigt har kriget i Ukraina också understrukit svårigheterna med gemensamma operationer, vilket skulle kunna påverka Kinas bedömning huruvida PLA har tillräcklig förmåga att erövra Taiwan.

Likaså bekräftar kriget i Ukraina Kinas uppfattning om nödvändigheten i att etablera dominans inom luft-, sjö- och informationsdomänerna vid en invasion.²⁰ Kina har noterat de ryska markstridsstyrkornas utsatthet i Ukraina, och dess användning av oskyddad kommunikation, tillkortakommanden inom elektronisk krigsföring, men också effektiviteten i ukrainskt luft- och robotförsvar. Från Kinas perspektiv kan Rysslands misslyckanden eventuellt tillskrivas oförmågan att dominera luft-, sjö- och informationsdomänerna.²¹ Detta kan få PLA att ytterligare se över dessa förmågor inför en operation mot Taiwan.

Vikten av att vara självförsörjande

Kina noterar att många icke-västerländska stater har undvikit att införa sanktioner mot Ryssland och att USA inte sänder trupper till Ukraina.²² Peking kan därför mycket väl räkna med att Kinas globala ekonomiska inflytande gör landet till en svårare måltavla för sanktioner. Detta skulle dock vara en riskabel kalkyl för Kina. Tyngden av eventuella sanktioner från ekonomiskt viktiga länder och regioner som USA, Japan och Europa skulle slå mycket hårt mot Kina. Dessutom bör det kinesiska ledarskapet vara väl medvetet om att Taiwan utgör ett större strategiskt intresse för USA, som har starkare säkerhetsåtaganden till Taiwan än till Ukraina. Denna insikt märks bland de kinesiska forskarna Wu Xinbo och Zhao Huasheng,

---

som menar på att Ukrainakriget har fört USA närmare Taiwan och förväntar sig att Väst skulle införa omfattande sanktioner mot Kina vid en eskalation, precis som man gjort mot Ryssland.²³ Forskaren Zuo Xiyang bedömer att västerländska stater har dragit en tydlig lärdom från Ukrainakriget, nämligen att Taiwan behöver förbereda sig för krig genom förhöjda förmågor och att kostnaderna för en kinesisk invasion måste bli höga för Peking.²⁴ Detta signalerar för Kina att man behöver reducera sina ekonomiska beroenden av omvärlden för att kunna stå emot omvärldens sanktioner vid ett anfall mot Taiwan. Ukrainakriget har därför fått det kinesiska ledarskapet att accelerera Kinas satsningar på att bli ekonomiskt – och därmed även strategiskt – självförsörjande. President Xi Jinpings politiska rapport under den 20:e partikongressen underströk denna målbild.

Slutsatser och konsekvenser

Kriget i Ukraina har inte förändrat de grundläggande motsättningarna mellan Kina och Taiwan eller deras syn på en lösning av konflikten. Däremot påverkar kriget hur de två sidorna förhåller sig till omvärlden och utvecklar sina försvarsförmågor.

För Taiwan belyser den ryska invasionen hur avgörande det är för Taiwan att rusta upp för att själv kunna försvara sig mot sin större granne, t. ex. genom ett starkare civilt försvar och utveckling av asymmetriska förmågor. Samtidigt har det också visat hur viktigt det är att vinna omvärldens sympatier för att därigenom vinna stöd vid ett kinesiskt anfall. Ukrainakriget har stärkt viljan att söka stöd från och samarbete med världens demokratier för att såväl avskräcka en kinesisk invasion som att kunna försvara ön vid en militär konfrontation.

För Kinas del bekräftar sannolikt Ukrainakriget delar av landets militära inriktning avseende Taiwan. Lärdomarna kan få Kina att stärka eller delvis omprioritera sina förmågor. Framförallt belyser kriget i Ukraina komplexiteten och kostnaderna för en invasion. Även om det på intet sätt leder till att Kina omvärderar sin

övergripande syn på Taiwan kan det påverka Pekings kostnadskalkyler. Detta är dock avhängigt Pekings tolkning av omvärldens agerande. Kina skulle kunna bedöma att internationella sanktioner blir begränsade, samtidigt som de ser ett strategiskt fönster i närtid då Taiwans försvar fortfarande är under uppbyggnad och dess närmaste partners inte har hunnit koordinera ett gemensamt svar, vilket skulle öka risken för att Kina bestämmer sig för att anfälla Taiwan. Det är dock mer sannolikt att Ukrainakriget har skapat än mer tillförsikt i Peking rörande möjligheterna för en framgångsrik invasion av Taiwan. Exempelvis kan Peking istället överväga andra militära alternativ än en invasion, såsom en omfattande blockad av Taiwan, även om det också skulle medföra stora risker för Kina.

Dessa lärdomar pekar på att konflikten mellan Kina och Taiwan hårdnar. Även om Kina ser på förutsättningarna för en omedelbar invasion med än mer försiktighet, så förbereder både Peking och Taipei för en intensifierad konfliktnivå. På båda sidorna om sundet accelererar upprustningen och misstänksamheten har förvärrats. Detta har lett till närmare band mellan USA och Taiwan, vilket i sin tur inte bara stärker de amerikansk-kinesiska motsättningarna, utan även misstron mellan Kina och Taiwan, som båda uppfattar att den andra sidan försöker förändra *status quo*.

Ukrainakriget påverkar även Europas roll i Asien eftersom det ökar stormaktsspänningar mellan USA och Kina kring Taiwan, och bidrar till ökade försvarssatsningar i regionen. Uppbackat av USA kan Taiwan komma att eftersträva fördjupade samarbeten med europeiska stater, inklusive försvarsinriktat stöd, för att avskräcka Kina. Detta kan också resultera i ökade krav på europeisk militär närvaro i Asien, alternativt att amerikanska resurser prioriteras i Asien, istället för i Europa. Därtill växer de amerikanska förväntningarna på att Europa ska bistå USA att bromsa Kinas militära modernisering och strategiska inflytande. Detta betyder bland annat ökade krav på att Europa begränsar sina ekonomiska utbyten med Kina inom strategiska och högteknologiska sektorer. ■

Johan Englund (fil.dr.) är analytiker vid Asien- och Mellanösternprojektet på FOI.

Slutnoter

- 1 South China Morning Post, *Taiwan appoints working group to study Ukraine war tactics against Russia, discusses with US*, 2022-03-31.
- 2 Lee, Yimou & Wang, Ann, "Taiwan to extend conscription to one year, citing rising China threat", *Reuters*, 2022-12-27.
- 3 Wu Huizhong, "Military reserves, civil defense worry Taiwan as China looms", *AP News*, 2022-09-05.
- 4 Taipei Times, *More reservists to take on tougher training next year*, 2022-12-07.
- 5 Chung, Lawrence, "Ukraine showing Taiwan the way on fighting much bigger army if PLA attacks", *South China Morning Post*, 2022-03-20.
- 6 Grossman, Derek, "Ukraine war is motivating Taiwan to better secure its own future", *Nikkei Asia*, 2022-05-13.
- 7 Office of the President Republic of China (Taiwan), *President Tsai addresses GTI Annual Symposium*, 2022-10-05.
- 8 Wong, Edward & Ismay, John, "U.S. Aims to Turn Taiwan Into Giant Weapons Depot", *The New York Times*, 2022-10-05.
- 9 South China Morning Post, *Taiwan aims to double missile production as Beijing tensions rise*, 2022-03-03.
- 10 Hille, Kathrin, "Taiwan rallies drone makers to prepare military for China threat", *Financial Times*, 2022-11-09.
- 11 Chan, Eric, "Lessons for Taiwan from the Russia-Ukraine War, Part 1: The Importance of Mobilization and Logistics", *Global Taiwan Brief*, Vol. 7, issue 6.
- 12 Everington, Keoni, "Taiwan emboldened by Ukraine's president to alter Chinese invasion defense plans", *Taiwan News*, 2022-03-30.
- 13 Everington, Keoni, "Russia's failures in Ukraine making China 'more cautious' about Taiwan invasion: MAC", *Taiwan News*, 2022-05-31; Chen Yu-fu & Madjar, Kayleigh, "Official says Chinese academics told to study unifying with Taiwan by force", *Taipei Times*, 2022-03-22.
- 14 Lin, Bonnie & Culver, John, "China's Taiwan Invasion Plans May Get Faster and Deadlier", *Foreign Policy*, 2022-04-19.
- 15 Blanchette, Jude & DiPippo, Gerard, "'Reunification' with Taiwan through Force Would Be a Pyrrhic Victory for China", *Center for Strategic & International Studies*, 2022-11-11.
- 16 Torode, Greg, Quin Pollard, Pollard & Yew Lun Tian, "Analysis: Russia's Ukrainian quagmire providing tough lessons for China", *Reuters*, 2022-05-02.
- 17 Sacks, David, "What is China Learning from Russia's War in Ukraine?", *Foreign Affairs*, 2022-05-16; Lin & Culver, 2022-014-19.
- 18 Chan, Minnie, "PLA could learn from Ukraine war and use paramilitary in Taiwan, article says", *South China Morning Post*, 2022-04-09; Huang, Kristin, "Russia's urban warfare struggles in Ukraine 'a key lesson for China' in possible Taiwan conflict", *South China Morning Post*, 2022-06-04.
- 19 Wuthnow, Joel, "Rightsizing Chinese Military Lessons from Ukraine", *Institute for National Strategic Studies*, 2022-09-01.
- 20 Wuthnow, 2022-09-01.
- 21 Wuthnow, 2022-09-01.
- 22 Tang Yonghong, "Táiwān cóng é wū júshì yǎnbiàn zhōng néng xué dào shénme?" [What Can Taiwan Learn from the Evolution of the Russia Ukraine Situation?], *China Review*, 2022-06-04.
- 23 Zhao Huasheng, "Zhōng é guānxi: Zǒuchū é wū chōngtú de míwù" [Out of the fog of Russia-Ukraine Conflict], *Ai Sixiang*, 2022-08-21; Wang, Amber, "Chinese concerns rise over US policy shift on Taiwan", *South China Morning Post*, 2022-06-14.
- 24 Zuo Xiyang, "Měiguó wēishè zhànlüè yǔ é wū chōngtú" [The U.S. Deterrence Strategy and the Russia-Ukraine Conflict], *Contemporary International Relations*, 2022-05-20.